

Otazníky kolem školního stravování

Školní jídelny vznikaly již po druhé světové válce, aby se podvyživená generace postupem času zotavila. Za dlouhá léta vývoje se v naší republice vytvořil systém školního stravování, který je ve světě zcela ojedinělý.

Stravování učí děti správnému složení stravy, učí je jíst nové pokrmy a potraviny. Vytváří tak správné stravovací návyky pro celý život.

Školní stravování je služba z větší části dotovaná státem, proto stát svými zákony a vyhláškami přesně stanovil, jak má stravování ve školních jídelnách vypadat v praxi.

(Školský zákon 561/2004 ve znění posledních předpisů, Vyhláška č. 107/2005 O školním stravování, ve znění posledních předpisů a Vyhláška č. 137/2004 Vyhláška o hygienických požadavcích na stravovací služby a o zásadách osobní a provozní hygieny při činnostech epidemiologicky závažných)

Určuje finanční limity na nákup potravin, od kterých se odvíjí cena oběda a průměrná měsíční spotřeba určitých potravin na jeden oběd tzv. „Spotřební koš“ a přísná hygienická pravidla, kterými se musejí školní jídelny řídit.

Proto uvařit oběd, aby splnil státem dané podmínky, nároky strávníků, připomínky rodičů, možnosti školní kuchyně a finančně nepřekročil daný limit na jeden oběd, je někdy opravdu složité.

Pokusím se odpovědět na nejčastější připomínky Vás, rodičů:

Dítě dostává malé porce masa ...

Vyhláška č. 107/2005 udává podle věkových kategorií na kolik **gramů syrového** masa na jeden oběd má dítě nárok. U dětí od 3-6 let je to 55g, od 7-10 let je to 64g, 11-14 let 70g a 15-18 let 75g masa. Po technologické úpravě jednotlivých gramů bude samozřejmě masa méně. Kuchařky mohou při mimořádných příležitostech (kachna, králík) připravit porce např. 100g, ale následně musejí ušetřit (rizoto 50g). Kdybychom dlouhodobě překračovaly spotřebu masa danou vyhláškou, nedodržely bychom finanční limit na jeden oběd a překročily bychom spotřebu masa.

Obědy jsou drahé ...

Cena oběda se skládá ze tří částí: potraviny, mzdy a režie. Náklady na potraviny hradí rodiče podle věku dítěte (30,- Kč, 32,-Kč, 34,- Kč nebo 36,- Kč). Mzdy a režie dotuje stát. Rodiče platí cca jednu třetinu ceny dotovaného oběda. Neuvědomují si, že celková cena je mnohem vyšší (82,- Kč) a za cenu potravin ani doma neuvaří.

Proč nemohu dítě doprovázet ve školní jídelně ...

Platí přísný zákaz vstupu rodičů a cizích osob do školní jídelny. To znamená všech, kteří neodebírají obědy. Důvody zákazu jsou především hygienické, ale i výchovné a etické. Tento zákaz je součástí Vnitřního řádu školní jídelny. Rodiče mohou čekat na své dítě před budovou.

Obědy po dobu nemoci a o prázdninách ...

Školský zákon umožňuje odebírat dotované školní obědy pouze v době školního vyučování. Za vyučování se také považují školní výlety, soutěže a jiné akce. Onemocní-li dítě, jde odebrat oběd pouze první den nemoci. Další dny by si museli rodiče zakoupit oběd za plnou cenu, tedy za 82,- Kč.

Dietní a alternativní stravování ...

V dnešní době přibývá dětských strávníků, kteří mají různé zdravotní problémy nebo vyžadují vegetariánskou případně veganskou stravu atd. Z hlediska legislativy na to nemají právní nárok.

Školní stravování je hromadné, proto nemáme žádný prostor pro uspokojení různých individuálních potřeb. Rodiče se musí smířit se stanovenými pravidly. Záleží pouze na možnostech a pochopení kuchařek. Příprava dietních jídel vyžaduje odborné znalosti a proškolenou pracovní sílu, dále zvlášť vyčleněný pracovní prostor, nádobí apod. toto všechno s sebou nese vyšší finanční náklady – režie.

Složení jídelníčku nám nevyhovuje ...

V České republice neexistují předepsané receptury pro školní stravování. Jsou jen doporučující. Vyhláška 107/2005 přesně určuje průměrnou spotřebu vybraných druhů potravin na strávníka, tzv. „Spotřební koš“. Nemůžeme si dovolit žádné exotické kulinářské přípravy pokrmů, neboť se musíme vejít do finančního limitu a zároveň naplnit spotřební koš. V naší školní jídelně mají strávníci možnost výběru ze dvou chodů, dodržování spotřebního koše máme tedy o něco složitější. Snažíme se do jídelního lístku začlenit nové druhy pokrmů, abychom se vyhnuly jednotvárnosti jídel.

Nemůžeme si dovolit ignorovat vyhláškou určený spotřební koš, protože je předmětem kontroly České školní inspekce, Auditu i Krajské hygienické stanice.

Některé požadavky rodičů (více zeleniny a méně zeleniny, více masa a méně masa, uzenin, ryb, luštěnin atd.) nejsme bohužel schopni uspokojit, protože jsme omezeni danou vyhláškou.

Proč si dítě nemůže nosit oběd z domova či oběd připravený školní jídelnou nosit domů....

Dalšími pravidly, která musí školní jídelna dodržovat jsou hygienická pravidla stanovená Vyhláškou č. 137/2004. Tato pravidla jsou velmi přísná a omezují přípravu některých jídel nebo dokonce vylučují. Nejen kvůli těmto hygienickým pravidlům bývá problém s tím, aby rodiče dávali dětem obědy do školy z domova nebo naopak aby děti konzumovaly obědy uvařené ve školní jídelně pouze doma (výjimkou je první den nemoci viz výše).

Myslím si, že mnoho sporů a nepříjemných situací by odpadlo, kdyby veřejnost byla více informována o pravidlech a možnostech uplatnit svá přání a požadavky ve školním stravování. S případnými dotazy se můžete obrátit na vedení školní jídelny.